

Yhteisöllisen asumisen palvelukonsepti Ikääntyneiden asumispalvelut Luonnos

Sisällys

1	Yhteisöllinen asuminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella	3
2	Asiakkaaksi yhteisölliseen asumiseen.....	3
3	Asuminen	4
3.1.	Asiakkaan asunto	4
3.2.	Asumisyksikön yhteiset tilat	4
4	Sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä edistävä toiminta	5
5	Asiakkaalle tarjottavat palvelut	5
5.1	Palvelun suunnittelu.....	5
5.2	Arjen tuki ja apu	7
5.3	Terveyden seuranta ja sairaudenhoito	7
5.4	Asiakasmaksut	9
5.5	Tukipalvelut	11
6	Omavalvonta	12
7	Henkilöstö	14
8	Asiakastietojen kirjaaminen ja käsittely	15
9	Lainsäädäntö ja viranomais-suositukset.....	15

1 Yhteisöllinen asuminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Yhteisöllinen asuminen on palveluasumista ikääntyvälle henkilölle silloin, jos palvelun ja hoidon tarve kasvaa alentuneen toimintakyvyn, sairauden, turvattomuuden tai muun vastaavan syyn takia, mutta hänellä ei ole säännöllistä ympärivuorokautisen avun tarvetta. Yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämää sosiaalihuoltolain mukaista asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisympäristössä, jossa asiakkaalla on hänen tarpeitaan vastaava asunto. Asiakkaan tarpeiden mukaiset sosiaalipalvelut järjestetään yhteisöllisessä asumisessa säännöllisenä kotiin annettavana palveluna, tukipalveluna tai muuna kotiin annettavana palveluna. Yhteisöllisessä asumisessa palveluntuottaja järjestää sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen on keskeinen toimintaperiaate. Palveluntuottaja vastaa siitä, että palvelut toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa. Palveluntuottaja tukee asiakasta elämään oman näköistä elämäänsä, edistämään ja ylläpitämään hyvinvointiaan ja terveyttään ja osallistumaan yhteisön elämään. Yhteisöllisyys on muun muassa luonnollisia kohtaamisia toisten asiakkaiden ja yksikön henkilöstön kanssa, osallistumista palveluntuottajan järjestämiin yhteisiin tapahtumiin ja harrasteisiin sekä yhteisiä kahvi- ja ruokailuhetkiä. Mahdollisuus osallistua yhteisön elämään tukee ikääntyvää henkilöä ylläpitämään sosiaalista toimintakykyään ja ihmissuhteita sekä vahvistaa osallisuuden ja turvallisuuden kokemusta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää yhteisöllistä asumista omana palvelutuotantona sekä ostopalveluna. Tässä palvelukonseptissa kuvataan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ikääntyneiden asumispalvelujen järjestämisen yhteisöllisen asumisen palveluntuottajan toimintaa sekä palvelun sisältöä ja laatua koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka kaikki palveluntuottajat ovat sitoutuneet toteuttamaan keskeytyksettä koko palvelun tuottamisen ajan. Palvelutuotannossa tulee noudattaa kaikilta osin Suomen lainsäädäntöä sekä voimassa olevia viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

2 Asiakkaaksi yhteisölliseen asumiseen

Yhteisöllisen asumiseen hakeuduttaessa asiakkaan palvelutarve arvioidaan hyvinvointialueen Seniori-infossa. Arvioinnin tukena Seniori-info käyttää RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointivälinettä. Asiakas osallistuu palvelutarpeensa selvittämiseen. Läheisellä on mahdollisuus osallistua palvelutarpeen arviointiin asiakkaan niin halutessa. Päätös palvelutarpeesta tehdään hyvinvointialueen yhteisöllisen asumisen asiakkuuden myöntämisen perusteiden mukaisesti.

Hyvinvointialue järjestää palvelun pääsääntöisesti kolmen kuukauden määräajassa. Vuokra-asuntojen lisäksi yhteisöllisessä asumisessa on asiakkaiden yhteiskäytössä olevia tiloja.

Yhteisöllisessä asumisessa asuva asiakas on julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas samoin perustein kuin kotona asuva henkilö. Lisätietoa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteisöllisestä asumisesta saa olemalla yhteydessä Seniori-fooon puhelimitse tai sähköisen asiainnin kautta.

[Asiakasohjaus ikääntyneille | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](#)

[Sosiaali- ja terveystalveluiden myöntäminen | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](#)

3 Asuminen

3.1. Asiakkaan asunto

Palveluntuottaja tarjoaa asiakkaalle vuokra-asunnon todetun palvelutarpeen perusteella. Asunnon koko on vähintään 20 neliömetriä. Asumisyksikössä voi olla asuntoja mahdollistamaan pariskuntien asumisen yhdessä.

Asiakas maksaa asunnon vuokran vuokrasopimuksen mukaisesti kiinteistön omistajalle tai palveluntuottajalle. Asiakkaan maksama vuokra voi olla enintään Kelan eläkkeensaajan asumistuen enimmäismäärä +x%. Vuokrasopimus alkaa ja päättyy lain asuinhuoneiston vuokrauksesta (1995/481) mukaisesti, jollei muuta ole sovittu vuokranantajan ja vuokralaisen välillä. Sähkö ja vesi sisältyvät vuokraan. Vuokrauksessa sovelletaan vuokrasopimusehtojen lisäksi voimassa olevaa lakia asuinhuoneiston vuokrauksesta (1995/481).

Asunnossa on vähintään keittiötaso, jossa on jääkaappi, paikka mikrolle ja vesipiste. Lisäksi asunnossa on kylpyhuone- ja wc-tila, vaatekaappi ja lukittava säilytysmahdollisuus. Jos vanhojen kiinteistöjen asunnoissa ei ole keittiötasoa, asumisyksikössä tulee olla yhteinen keittiötila, jota asiakkaalla on mahdollisuus käyttää.

Palveluntuottaja vastaa asunnon ja yhteisten tilojen yleisvalaistuksesta, esteettömyydestä sekä siirtymisen tukena käytettävistä tukikaiteista. Palveluntuottaja lainaa tarvittaessa asiakkaalle väliaikaisesti sängyn, vuodevaatteet ja muut välttämättömät tarvikkeet muuton varmistamiseksi. Asiakas vastaa itse asunnon kalustamisesta ja sisustamisesta.

Asunnot ovat savuttomia. Asiakas voi halutessaan ottaa kotivakuutuksen irtaimistolleen, mutta palveluntuottaja ei voi velvoittaa asiakasta ottamaan vakuutusta.

3.2. Asumisyksikön yhteiset tilat

Palveluntuottaja on huomionnut tilojen tarkoituksenmukaisuuden yhteisölliseen asumiseen. Palveluntuottajan asumisyksikössä on asiakkaiden oleskeluun, ruokailuun ja yhteiskäyttöön tarkoitettuja tiloja, mukaan lukien saunatilat. Palveluntuottaja vastaa siitä, että tilat ovat viihtyisät, ohjaavat asiakkaita

luonteviin kohtaamisiin ja tilojen suunnittelussa on huomioitu asiakkaiden toimintakyky.

Yhteiset tilat ja yhteiset ulkoalueet ovat savuttomia. Tarvittaessa asiakkaalle on ulkona paloturvallinen tupakointipaikka. Palveluntuottaja vastaa yhteisten tilojen siisteydestä, toimivuudesta ja kunnosta.

4 Sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä edistävä toiminta

Yhteisöllisessä asumisessa korostetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta asiakkaan hyvinvoinnin tukena. Palveluntuottaja vastaa, että yksikössä järjestetään viikon jokaisena päivänä asiakkaiden hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävää toimintaa. Palveluntuottaja huomioi vuosikalenterin mukaiset juhlapyhät toiminnan suunnittelussa sekä järjestää yhteisen tapahtuman asiakkaille ja heidän läheisilleen vähintään kaksi kertaa vuodessa. Palveluntuottaja vastaa, että tieto järjestettävästä viikko-ohjelmasta on asiakkaiden nähtävillä vähintään asumisyksikössä.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikössä on nimetty vastuuhenkilö asiakkaiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja aktiivisuutta tukevan toiminnan kehittämiseen ja ylläpitoon. Palveluntuottaja mahdollistaa asiakkaiden osallisuuden asumisyksikön yhteisöllisen toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Palveluntuottaja järjestää asumisyksikössä vähintään kerran kuukaudessa asukaskokouksen palvelun kehittämiseksi, yhteisten asioiden suunnittelemiseksi ja niistä päättämiseksi. Kokouksesta tehdään kirjallinen muistiinpano, joka on asiakkaiden nähtävillä asumisyksikössä.

Palveluntuottaja järjestää sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa itse tai yhteistyössä esimerkiksi kunnan, yksityisten tapahtumajärjestäjien sekä vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Toiminta voi olla esimerkiksi kerhotoimintaa, liikuntaryhmiä, kulttuuri- tai virkistystapahtumia. Ruokailu- ja kahvihetket tai asiakkaiden itsensä järjestämä toiminta eivät voi olla ainoita sosiaalista toimintakykyä edistäviä toimintoja.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikön henkilökunta tukee asiakasta ylläpitämään sosiaalisia suhteita asiakkaan tottumusten mukaisesti ja mahdollistaa asiakkaan osallistumisen yhteisiin tapahtumiin. Palveluntuottaja mahdollistaa läheisten osallisuuden asiakkaan elämässä asiakkaan tottumusten mukaisesti. Läheiset voivat yöpyä tilapäisesti asiakkaan asunnossa.

5 Asiakkaalle tarjottavat palvelut

5.1 Palvelun suunnittelu

Palveluntuottaja tukee asiakasta elämään oman näköistä elämää, ylläpitämään ja vahvistamaan voimavarojaan, asettamaan hyvinvoinnin tavoitteita ja osallistumaan yhteisön toimintaan. Asiakkaalla on palveluntuottajan nimeämä, sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittanut, vastuuhoitaja muuttopäivästä

alkaen. Palveluntuottajalla on vastuuhuoltajan tehtävistä kirjallinen kuvaus. Palveluntuottaja vastaa siitä, että vastuuhuoltajan tehtävä on asiakkaalla tiedossa.

Palveluntuottaja järjestää asiakkaalle yhteistyökokouksen kuukauden kuluessa muutosta sekä aina tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Yhteistyökokouksessa suunnitellaan asiakkaan arjen sujumista ja sovitaan käytännön asioista. Asiakkaan läheiset voivat osallistua yhteistyökokoukseen asiakkaan suostumuksella.

Palveluntuottaja laatii asiakkaalle yksilöllisen ja tavoitteellisen asiakassuunnitelman yhdessä asiakkaan kanssa viimeistään kuukauden kuluttua asiakkaan muuttopäivästä. Suunnitelman tekemiseen osallistuu asiakkaan vastuuhuoltaja, sairaanhoitaja sekä tarvittaessa muita ammattilaisia. Asiakkaan läheiset voivat osallistua suunnitelman tekemiseen asiakkaan suostumuksella. Palveluntuottaja arvioi asiakassuunnitelman toteutumista säännöllisesti aina asiakkaan voinnin muuttuessa tai vähintään kuuden (6) kuukauden välein sekä tekee suunnitelmaan tarvittavat muutokset arvioinnin perusteella.

Arvioinnin perusteella asiakkaalle myönnettyjä palveluja voidaan lisätä, vähentää tai palvelut voidaan lopettaa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee hyväksyä asiakkaan palvelutarpeen muutos. Palveluntuottaja ei voi yksipuolisella päätöksellä muuttaa asiakkaan palvelutarvetta. Mikäli asiakkaan palvelutarve muuttuu, eikä palvelukonseptin mukainen yhteisöllinen asuminen vastaa asiakkaan tarvetta (esimerkiksi runsas yöaikainen avuntarve), Seniori-info tekee yhteistyössä asiakkaan kanssa uuden palvelutarpeen arvion.

Palveluntuottaja laatii asiakkaalle asiakassuunnitelman seuraavien vaatimusten mukaisesti:

- Palveluntuottaja kerää asiakassuunnitelmaa varten tietoja asiakkaan elämästä (esim. elämänkaarihaastattelun avulla), mieltymyksistä sekä asiakkaan hyvinvoinnin tavoitteista. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi elämänlaatuun, päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun tai toimintakykyyn.
- Palveluntuottaja kirjaa asiakkaan ilmaisemat toiveet ja tavoitteet asiakassuunnitelmaan ja noudattaa niitä asiakassuunnitelman toteuttamisessa.
- Palveluntuottaja käyttää asiakassuunnitelmassa RAI-arvioinnilla saatavaa tietoa asiakkaan toimintakyvyn arvioinnissa sekä käyttää asiakkaan voinnin niin vaatiessa arvioinnissa myöhäisiä depressioneulaa (GDS-15) ja/tai Mini Mental State Examination (MMSE) -testiä.
- Palveluntuottaja tekee uudelle asiakkaalle RAI-arvioinnin kahden viikon sisällä muutosta yhdessä asiakkaan kanssa.
- Palveluntuottaja tekee RAI-arvioinnin asiakkaalle kuuden (6) kuukauden välein korkeintaan kuukausi ennen asiakkaan asiakassuunnitelman päivittämistä ja arviointia sekä aina asiakkaan voinnin oleellisesti muuttuessa.
- Palveluntuottaja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa asiakassuunnitelman arvioinnin yhteydessä hyödyntämällä Mini Nutritional Assessment (MNA) -ravitsemustilan arviointitestiä sekä ohjaa asiakasta tarvittaessa ravitsemuksellisissa asioissa.

- Palveluntuottaja arvioi asiakkaan apuvälineiden tarpeen asiakassuunnitelman yhteydessä.
- Palveluntuottaja huomioi asiakassuunnitelmassa vähintään asiakkaan:
 - aktiivisen elämän ja yhteisöllisyyden toiveet ja niiden toteuttamisen
 - päivittäisen tuen ja avun tarpeen ja niiden toteuttamisen huomioiden hyvän perushoidon sekä suunterveyden ylläpitämisen
 - terveyden- ja sairauksien sekä lääkehoidon seurannan ja hoidon toteuttamisen
 - ravitsemuksen arvioinnin ja keinot ravitsemuksen toteuttamisen
 - RAI-arvioinnin tulokset
- Palveluntuottaja kirjaa asiakassuunnitelman asiakas- ja potilastietojärjestelmään ja seuraa asiakassuunnitelman toteutumista päivittäiskirjaamisessa.

5.2 Arjen tuki ja apu

Palveluntuottaja avustaa asiakasta hänen toimijuuttaan tukien sekä mielipidettä ja tottumuksia kunnioittaen. Palveluntuottaja toimii asiakkaan omatoimisuutta tukevan ja kuntoutumista edistävän työtavan periaatteiden mukaisesti. Asiakas saa palveluntuottajalta tukea omien voimavarojen maksimaaliseen käyttämiseen. Palveluntuottaja avustaa asiakasta sovittujen palvelutuntien ja asiakassuunnitelman mukaisesti pukeutumisessa, ruokailussa ja peseytymisessä sekä avustaa asiakkaan päivittäin ylös vuoteesta. Ilman lääketieteellistä syytä kukaan asiakas ei elä vuoteessa.

Asiakaskäynnin toteuttava työntekijä kirjaa asiakastietoihin asiakassuunnitelman toteutumisen, mahdollisen terveydentilan seurannan tai muun havaitun muutoksen sekä asiakkaan kokemuksen tilanteestaan.

5.3 Terveysten seuranta ja sairaudenhoito

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan palvelusta, terveyden seurannasta ja sairauden hoidosta asiakkaalle laaditun asiakassuunnitelman, lääkärin laatiman suunnitelman sekä seuraavien periaatteiden mukaisesti.

- Palveluntuottaja seuraa asiakkaan terveydentilaa, vointia ja siinä tapahtuvia muutoksia asiakkaan tarpeen mukaisesti ja kirjaa seurannan tulokset asiakastietoihin.
- Asiakasta kuullaan ja muutostarpeisiin reagoidaan oikea-aikaisesti.
- Palveluntuottaja ohjaa asiakasta tai tarvittaessa huolehtii asiakkaan suun puhtaudesta ja terveydestä päivittäin yksilöllisen suun omahoitosuunnitelman mukaisesti, missä huomioidaan myös tarvittaessa kuivan suun hoito.

- Palveluntuottaja huolehtii, että asiakas saa tarvitsemansa ja hänelle myönnetyt omahoitotarvikkeet.
- Palveluntuottaja seuraa asiakkaan terveydentilaa lääkärin määräämillä laboratoriokokeilla, reagoi niihin oikea-aikaisesti ja konsultoi tarvittaessa hoitavaa lääkärinä, ellei Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ole muuta sovittu.
- Palveluntuottaja vastaa asiakkaan laboratorionäytteiden ottamisesta ja niiden kuljettamisesta analysoitaviksi, ellei Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ole muuta sovittu.
- Palveluntuottajalla on ohje, jonka mukaan hoitohenkilökunta toimii asiakkaan voinnin muutoksissa.
- Palveluntuottajalla on käytössä terveydenhuollon laitteina vähintään henkilövaaka ja verenpainemittari.
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakkaan hoidosta ja huolenpidosta maksamaan korvaukseen sisältyy käsien desinfointiaineet, kertakäyttökäsipyyhkeet, yhteistilojen käsipesuaineet, yhteistilojen wc-paperi, henkilökunnan suojavaatteet ja suojaruusteet (esim. käsineet, esiliinat, hengityssuojaimet)

Lääkäripalvelut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää lääkäripalvelut yhteisöllisen asumisen asiakkaille. Vastuulääkäri vierailee yksikössä hankintasopimuksen mukaisesti ja on virka-aikaan puhelimitse hoitajien tavoitettavissa. Lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Liikkuva sairaala ja Kotisairaala ovat yhteisöllisen asumisen palveluntuottajan yhteistyötahoja.

Lääkehoito

Asiakas voi toteuttaa lääkehoitoa itse. Jos asiakas tarvitsee apua lääkehoidossa, palveluntuottaja toteuttaa lääkkeiden annostelun koneellisen annosjakelun avulla ja vastaa lääkehoidosta.

Palveluntuottaja vastaa asiakkaiden turvallisen lääkehoidon toteuttamisesta seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Palveluntuottaja on kuvannut lääkehoidon käytännöt asumisyksikön lääkehoitosuunnitelmassa, joka noudattaa kulloinkin voimassa olevaa Turvallinen lääkehoito -opasta.
- Palveluntuottaja tarkistaa ja päivittää lääkehoitosuunnitelman vähintään kerran vuodessa tai toiminnan oleellisesti muuttuessa.
- Palveluntuottaja hankkii lääkehoitosuunnitelmaan ja lääkehoitolupiin tarvittavat lääkäripalvelut, mikäli toisin ei ole Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa sovittu.
- Asumisyksikön toiminnasta vastaava lääkäri hyväksyy lääkehoitosuunnitelman allekirjoituksellaan.

- Palveluntuottaja vastaa siitä, että lääkehoitoon osallistuvalla henkilökunnalla on asiakkaan tarpeen mukainen lääkehoidon osaaminen ja lupa toteuttaa lääkehoitoa huomioiden PKV- ja N-lääkehoito.
- Palveluntuottaja vastaa kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvien ja muiden asiakkaan tarvitsemien rokotusten antamisesta asiakkaalle, rokotteiden kirjaamisesta sekä rokotehävikin seurannasta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen, HUS-apteekin ja THL:n antaman ohjeistuksen mukaisesti.
- Palveluntuottaja pystyy tarvittaessa toteuttamaan asiakkaan laadukasta saattohoitoa tarvittaessa yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Kotisairaalan kanssa.

Apuvälineet

Asiakkaalla on mahdollisuus saada apuvälineyksiköstä tarveperusteisesti henkilökohtaisia apuvälineitä hyvinvointialueen yhtenäisten luovutusperusteiden mukaisesti. Apuvälinekeskus noudattaa apuvälineiden luovutuksessa valtakunnallisia lääkinnällisen kuntoutuksen luovutusperusteita. Palveluntuottaja avustaa asiakasta tarvittaessa apuvälineiden hankinnassa. Asiakas vastaa apuvälineen kuljetuskustannuksista.

Palveluntuottajalla tulee olla yhteiskäyttöisiä apuvälineitä, jotka mahdollistavat asiakkaiden osallisuuden ja sosiaalisen kanssakäymisen sekä tukevat asiakkaiden toimintakykyä. Näitä ovat vähintään kallistettava suihkutuoli, wc-koroke ja pyörätuoli ulkoilukäyttöön. Palveluntuottaja vastaa siitä, että esimerkiksi kaatunut asiakas saadaan avustettua ylös lattialta.

Palveluntuottaja vastaa henkilökunnan työergonomiaa tukevien apuvälineiden hankinnasta, huollosta ja rekisteröinnistä.

Saattohoito

Saattohoidolla varmistetaan ihmisen turvallinen ja kivuton olo silloin, kun parantavasta hoidosta on luovuttu ja kuolema on odotettavissa. Asiakas voi mahdollisesti asua yhteisöllisessä asumisessa elämänsä loppuun asti, jos asuminen ja hoito pystytään turvallisesti järjestämään olemassa olevien palvelujen ja moniammatillisen verkoston turvin. Päätöksen saattohoitoon siirtymisestä tekee asiakkaan hoidosta vastaava lääkäri.

5.4 Asiakasmaksut

Yhteisöllisen asumisen maksut koostuvat *perusmaksusta, säännöllisesti kotiin annettavan palvelun maksusta*, tarvittavien tukipalvelujen maksuista sekä asunnon vuokrasta.

Perusmaksuun sisältyy

- Asumisyksikön viikko-ohjelma
- Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetun henkilökunnan päivittäinen läsnäolo
- Asiakastietojen ylläpito
- Sauna kerran viikossa ryhmäsaunassa omatoimisille asiakkaille

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikössä järjestetään säännöllisesti sosiaalista toimintakykyä edistävää toimintaa ja yhteistä ohjelmaa. Viikko-ohjelma on asiakkaiden nähtävillä ja asiakas voi osallistua haluamaansa järjestettävään ohjelmaan ja tapahtumiin. Palveluntuottaja avustaa tarvittaessa asiakasta osallistumisessa.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikössä on asiakkaiden palvelutarpeen mukainen riittävä määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. Henkilökunta on paikalla pääsääntöisesti klo: 08.00-21.00 välillä

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti asiakkaalle suunnitelluista yöaikaisista avustuskäynneistä.

Palveluntuottaja järjestää kerran viikossa maksuttoman yhteissaunavuoron naisille ja miehille. Saunavuoro on asiakkaille, jotka pystyvät toimimaan saunassa itsenäisesti. Jos asiakas haluaa saunaa useammin, palveluntuottaja voi periä saunavuorosta erillisen kohtuullisen maksun. Jos asiakas tarvitsee apua saunomisessa ja peseytymisessä, palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakas saa tarvitsemaansa tukea henkilökunnalta. Avuntarve huomioidaan asiakassuunnitelmassa.

Maksu säännöllisesti kotiin annettavasta palvelusta

Kun asiakas saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, peritään maksu säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti. Maksu määräytyy asiakkaan tarvitseman palvelutuntimäärän, maksukyvyn ja perheenkoon mukaan. Asiakas maksaa maksun hyvinvointialueelle.

Maksuun sisältyy asiakkaan yksilöllinen asiakassuunnitelma, jossa on huomioitu henkilökohtainen avun tarve ja avustamiskäynnit, terveyden- ja sairaudenhoito, vuosittainen lääkärin kotikäynti sekä tarvittaessa lääkärin konsultaatio ja hoito-ohjeet, terveys- ja hoitotietojen ylläpito sekä palveluohjaus palvelutarpeen muuttuessa. Mikäli asiakkaan terveydentila edellyttää sairaalahoitoa tai käyntiä terveysasemalla, asiakas maksaa käynnistään hyvinvointialueen voimassa olevien asiakasmaksujen mukaisesti.

Asiakas maksaa itse henkilökohtaiset menonsa, kuten esimerkiksi käyttämänsä lääkkeet tai kuljetukset. Asiakas saa KELA-korvauksen sairauden hoitoa varten reseptillä määrätystä lääkelaikasta, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteiden kustannuksista.

5.5 Tukipalvelut

Ateriat

Asiakas voi halutessaan järjestää ruokailunsa itse tai ostaa ateriat palveluntuottajan järjestämänä ateriapalveluna. Palveluntuottaja kannustaa asiakasta osallistumaan yhteiseen ruokailuun ja vastaa siitä, että asiakas saa tarvitsemaansa tukea henkilökunnalta ruoan annostelussa ja ruokailussa. Palveluntuottaja vastaa siitä, että ateriapalveluna tarjottava ruoka on Vireyttä seniorivuosiin ikääntyneiden ruokasuositus -oppaan mukaista.

Asunnon siivous

Asiakas vastaa itse asuntonsa siivouksesta tai ostaa siivouspalvelun valitsemaltaan siivouspalveluntuottajalta. Palveluntuottaja auttaa asiakasta tarvittaessa siivouspalvelun järjestämisessä. Asiakas vastaa asunnon tyhjentämisestä ja siivouksesta, ikkunoiden pesu mukaan lukien, vuokrasuhteen päättyessä.

Asunnoissa on jäteastiat. Palveluntuottajalla on ohjeet jätteiden lajitteluun ja ongelmajätteiden asianmukaiseen käsittelyyn. Asiakas vastaa jätteiden lajittelusta ohjeiden mukaisesti.

Vaatehuolto

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakkaalla on käytettävissä asumisyksikössä tai asunnossa pyykinpesumahdollisuus tai maksullinen vaatehuolto. Palveluntuottaja voi periä palvelusta kohtuullisen hinnan.

Asiakas vastaa omien vaatteidensa, liinavaatteiden ja asuntonsa muiden tekstiilien pesemisestä sekä niiden kustannuksista. Jos asiakas ostaa vaatehuollon tukipalveluna, palveluntuottaja huolehtii asiakkaan vaatteiden ja liinavaatteiden pesemisestä. Tällöin asiakkaan tulee nimikoida vaatteensa ja tekstiilinsä. Joissain asunnoissa on mahdollista oman pesukoneen käyttö. Asunnossa olevaa pyykinpesukonetta asiakas käyttää itsenäisesti tai saa tarvittaessa avun palveluntuottajalta. Avustaminen huomioidaan asiakasmaksun määräytymisessä.

Turva-auttamispalvelu

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan palvelutarpeen mukaisesta asiakkaalle maksullisesta turva-avun järjestämisestä sekä suunnitelluista yöaikaisista käynneistä. Turva-auttamispalvelu sisältää asiakkaan hälytysrannekkeen ja ympärivuorokautisen yhteyden hälytyspäivystykseen/henkilöstöön. Hälytykseen liittyvästä turva-auttamiskäynnistä asiakas maksaa erikseen.

Asiointipalvelu

Asiointipalvelulla tarkoitetaan asiakkaan kanssa tapahtuvaa välttämätöntä asiointia ja asiomisessa avustamista kotona ja kodin ulkopuolella. Mikäli asiakkaalla ei ole läheisiä, jotka voivat auttaa tai mahdollisuutta käyttää omarahoitteisia palveluja tai vapaaehtoistoimijoita, asiakas saa palveluntuottajalta tarvittaessa tukea kodin ulkopuolelle suuntautuvien seuraavissa toiminnoissa: ulkoilussa, kaupassa käynnissä, terveyden- ja sairaanhoidon asioiden sekä muun välttämättömän asiointiavun hoitamiseksi.

Jos asiakas tarvitsee sosiaali- ja terveydenhuollon käynneilleen kuljetuksen tai saattoapua, palveluntuottaja auttaa tarvittaessa järjestämään kuljetuksen ja saattoavun. Kuljetuskustannukset asiakas maksaa itse. Kuljetuksen järjestämisestä asiakkaalta ei veloiteta erillistä maksua. Saattoavusta palveluntuottaja voi periä kohtuullisen maksun. Asiointipalvelussa avustaja ei hoida asiakkaan raha-asioita, ei käsittele käteistä rahaa eikä käytä asiakkaan pankkikorttia. Asiakas, hänen läheisensä tai virallinen edunvalvoja vastaa pankki- ja raha-asioiden hoidosta. Palveluntuottaja voi kuitenkin toimia asiakkaan saattajana pankkipalveluissa tai kauppa-asioilla. Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, mikäli asiakkaan kyky huolehtia raha-asioistaan on heikentynyt.

Muut palvelut

Asiakas järjestää ja maksaa itse tarpeelliseksi kokemansa muut palvelut. Maksut määräytyvät palveluntuottajan hinnoittelun mukaan. Palveluntuottaja avustaa asiakasta tarvittaessa järjestämään tarvitsemansa muut palvelut.

6 Omavalvonta

Palveluntuottajan on toteutettava omavalvontaa sosiaalihuoltolain 47§ sekä lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta mukaisesti. Palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma toiminnan laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Palveluntuottajan laatima suunnitelma on julkisesti nähtävillä asumisyksikössä ja yksikön verkkosivuilla.

Palveluntuottaja laatii omavalvontasuunnitelman asumisyksikön henkilöstön kanssa. Suunnitelmaan on kirjattu yksikön toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet sekä määritelty, miten ja millä mittareilla palveluntuottaja valvoo toimintaa ja käsittelee poikkeamia. Palveluntuottaja tarkastaa ja päivittää omavalvontasuunnitelman vähintään kerran vuodessa sekä aina toiminnan muuttuessa.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että koko henkilökunta on tietoinen lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan (741/2023) 29§ ja 30§ mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta ja osaa toimia sen mukaisesti. Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikössä tapahtuvat tapaturma- ja vaaratilanteet kirjataan ja arvioidaan säännöllisesti. Palveluntuottaja tekee arvioinnin perusteella kehittämistoimenpiteitä vastaavien tapahtumien välttämiseksi. Palveluntuottaja ilmoittaa asiakkaalle tapahtuneet vakavat tapaturmat ja vaaratilanteet välittömästi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Palveluntuottajalla tulee olla välitön mahdollisuus ottaa käyttöön turva- auttamispalvelu tai hoitajakutsujärjestelmä, kun asiakas sitä tarvitsee. Palveluntuottaja varmistaa, että asiakas pystyy käyttämään kutsulaitetta ja se on hänen saatavillaan.

Palveluntuottajalla on omavalvontasuunnitelman lisäksi lääkehoitosuunnitelma, pelastus- ja poistumisturvallisuussuunnitelma, lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä mukainen omavalvontasuunnitelma ja tietoturvaseloste asiakastietojen käsittelystä, terveydenhuollon laitteiden laiterekisteri, perehdytysuunnitelma, siivoussuunnitelma, kirjallinen ohje asiakkaiden päivittäisasiassa avustamisessa, joihin liittyy asiakkaan rahan käyttö sekä saattohoitosuunnitelma. Lisäksi palveluntuottajalla on kirjallinen tehtäväkuva sosiaalista toimintakykyä tukevan vastuuhenkilön tehtävistä sekä vastuuhoitajan ja asumisyksikössä työskentelevien ammattiryhmien tehtäväkuvat.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikössä noudatetaan tartuntatautien ehkäisemiseksi kulloinkin voimassa olevia viranomaisohjeita ja -suosituksia. Palveluntuottajalla on asumisyksikössä nimetty hygieniavastaava.

Palveluntuottaja varmistaa, että omavalvontaa toteutetaan asumisyksikössä järjestelmällisesti, ja kerää palautetta palvelusta asiakkailta ja yksikön henkilöstöltä säännöllisesti. Kirjallisesti jatkuvaa palautetta voi antaa hyvinvointialueen internet-sivujen kautta.

Asiakkailta ja läheisiltä saatava palaute on olennainen osa palvelun sisällön ja laadun kehittämistä. Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakkailta on mahdollisuus antaa suullista ja/tai kirjallista palautetta eri yhteyksissä, esimerkiksi suoraan henkilöstölle ja esihenkilölle, asukaskokouksissa tai yhteisissä tapahtumissa. Lisäksi palveluntuottaja kerää palautetta säännöllisesti vähintään kerran vuodessa toteutettavalla

asiakastyytyväisyyskyselyllä, joka voi olla myös kansallisesti toteutettava kysely.

Palveluntuottaja vastaa toiminnan laadun kehittämisestä. Kehittämistyö noudattaa valtakunnallisia ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen määrittelemiä linjauksia. Palveluntuottaja hyödyntää laadun kehittämisessä esimerkiksi RAI-mittaritietoja sekä asiakkailta, henkilöstöltä ja yhteistyökumppaneilta saatua palautetta ja raportoi kehittämistoimenpiteistä ja niiden arvioinnista valvontalain mukaisesti. Kaikki palveluntuottajat osallistuvat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämään kehittämistoimintaan.

7 Henkilöstö

Yhteisöllisen asumisen toiminnan johtamisessa on oltava sosiaalihuollon asiantuntemusta, joka tukee asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisten ja turvallisten palvelujen järjestämistä sekä laadukkaiden palvelujen kokonaisuutta. Palveluntuottajalla on nimetty vastuuhenkilö, joka johtaa asumisyksikön toimintaa ja varmistaa omavalvonnalla, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset. Jos samassa rakennuskokonaisuudessa on sekä yhteisöllistä asumista että ympärivuorokautista palveluasumista, vastuuhenkilö, henkilöstö ja omavalvontasuunnitelma voivat olla yhteisiä.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että asumisyksikön henkilöstömäärällä- ja rakenteella turvataan jokaiselle asiakkaalle riittävä päivittäinen hoiva ja apu sekä tuki terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja seurantaan. Palveluntuottaja huolehtii, että sosiaalista toimintakykyä edistävän toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen nimetty vastuu henkilö voi käyttää riittävän osan työajastaan toiminnan suunnitteluun ja tarvittaessa toteuttamiseen. Riittävä resurssointi on noin yksi (1) täyttä työaikaa tekevä vastuuhenkilö / 60 asiakasta.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että henkilöstön määrä ja henkilöstörakenne vastaa jokaisessa työvuorossa asiakkaiden palvelutarvetta. Suuntaa antavana yhteisöllisen asumisen henkilöstön minimivaateena voidaan käyttää 0,3:n mitoitus, kuitenkin niin, että:

- Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakas saa hänelle myönnetyn palvelun asiakassuunnitelman mukaisesti.
- *Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakkaan terveyden -ja sairaanhoidon, seurannan ja arvioinnin toteuttaa sote-koulutettu ammattihenkilöstö.*
- Työntekijöiden koulutus ja osaaminen vastaavat asiakkaan luona tehtäviä työtehtäviä.
- Palveluntuottajalla on käytössä sairaanhoitajan asiantuntijuutta asumisyksikössä vähintään arkipäivisin. Yksikön henkilökunta tietää, milloin konsultoida sairaanhoitajaa.
- Palveluntuottaja vastaa siitä, että työntekijät toimivat ammattieettiset velvoitteet huomioon ottaen.

- Palveluntuottaja vastaa tarvittavista sijaisjärjestelyistä.

Palveluntuottajan asiakastyötä tekevällä henkilöstöllä on hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä suullinen ja kirjallinen kielitaito, jonka palveluntuottaja on varmistanut. Riittävä kielitaito tarkoittaa sitä, että henkilöstö pystyy asumisyksikön palvelukielellä kommunikoidaan ammatillisesti asiakkaiden, läheisten, muun henkilöstön ja yhteistyötahojen kanssa sekä tekemään tarvittavat asiakkaan asiakirjamerkinnät.

8 Asiakastietojen kirjaaminen ja käsittely

Palveluntuottajalla on käytössä sähköinen asiakastietojärjestelmä. Palveluntuottaja pitää jokaisesta asiakkaasta jatkuvaan muotoon laadittua aikajärjestyksessä etenevää asiakaskertomusta. Palveluntuottaja kirjaa kaikki asiakkaan palvelun ja hoidon kannalta tarpeelliset tiedot viivytyksettä. Palveluntuottaja vastaa siitä, että päivittäinen kirjaaminen on asiakkaan toimijuutta kuvailevaa ja arvioivaa ja perustuu asiakassuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ja keinoihin. Palveluntuottaja laatii asiakkaan palvelua koskevat kirjaukset siten, että niiden perusteella voidaan arvioida asiakassuunnitelman ja sen tavoitteiden toteutuminen.

Asiakasasiakirjoja tai sen osia ei saa kirjoittaa uudelleen. Palveluntuottaja korjaa merkinnät tarvittaessa niin, että alkuperäinen merkintä on jälkikäteen todennettavissa. Palveluntuottaja vastaa siitä, että asiakkaan tietoja pääsevät käsittelemään vain ne henkilöt, joiden työtehtävien kannalta se on välttämätöntä ja jotka ovat allekirjoittaneet salassapitositoumuksen. Asiakasasiakirjamerkinnöissä tulee näkyä kirjoittajan nimi. Palveluntuottaja vastaa siitä, että työharjoittelussa olevien opiskelijoiden tekemät kirjaukset vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen.

Palveluntuottaja on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakkaiden henkilötietojen käsittelijä ja hyvinvointialue on niiden rekisterinpitäjä. Palveluntuottaja noudattaa henkilötietojen käsittelyssä tietosuojalainsäädäntöä ja rekisterinpitäjän ohjeita. Palveluntuottajalla on nimetty tietosuojavastaava, joka ohjeistaa ja valvoo henkilötietojen käsittelyä. Palveluntuottajalla on tietoturvasuunnitelma.

9 Lainsäädäntö ja viranomaissuositukset

Palveluntuottaja vastaa siitä, että yhteisöllinen asuminen täyttää kulloinkin voimassa olevien lakien ja viranomaismääräysten asettamat vaatimukset ja suositukset, joihin asumisyksikön henkilökunta on perehdytetty. Mikäli kansallisissa säädöksissä tai suosituksissa tapahtuu muutoksia, palveluntuottaja on aina velvollinen noudattamaan uusimpia säädöksiä ja suosituksia laadukkaan palvelun turvaamiseksi.

Keskeisimpiä lakeja ja suosituksia ovat mm.:

- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista
 - Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä
 - Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä
 - Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta
 - Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä
 - Sosiaalihuoltolaki
 - Terveydenhuoltolaki
-
- Käypä hoito –suositukset
 - Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024–2027
 - Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus 2022
 - Turvallinen lääkehoito -opas 2021
 - Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023
 - Vireyttä seniorivuosiin- ikääntyneiden ruokasuositus